

TAUTINIŲ MAŽUMŲ
DEPARTAMENTAS

Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų lankytojų apklausa: imigrantai

SOCIOLOGINIO TYRIMO ATASKAITA

Vilnius
2025 m.

Turinys

Paveikslų sąrašas	2
Lentelių sąrašas	2
Įvadas	3
I. Socialinė integracija ir tolerancija užsieniečiams	4
II. Užsieniečių emocinio streso paplitimas ir psichologinės pagalbos prieinamumas	7
III. Švietimo ir vaikų integracijos vertinimai.....	9
IV. Užimtumas ir darbo rinkos situacija	11
V. Lietuvių kalbos žinios ir mokymosi prieinamumas	13
VI. Diskriminacijos tautiniu pagrindu paplitimas ir aplinkybės	15
VII. Dalyvavimas integracijos veiklose ir jų vertinimai	18
VIII. Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos vertinimai	22
IX. Išvados ir rekomendacijos	26
I. Priedas. Respondentų sociodemografiniai bruožai	29
II. Priedas. Tyrimo klausimynas	31

Paveikslų sąrašas

Paveikslas nr. 1. Gyvenimo Lietuvoje laikotarpis. N=202.....	4
Paveikslas nr. 2. Integracijos į Lietuvos visuomenę vertinimai. N=202	5
Paveikslas nr. 3. Ar manote, kad Lietuvos visuomenė priima kitų šalių kultūras? N=202	6
Paveikslas nr. 4. Ar patyrėte emocinį stresą dėl gyvenimo Lietuvoje? N=187	7
Paveikslas nr. 5. Psichologinės pagalbos prieinamumo vertinimai. N=188.....	8
Paveikslas nr. 6. Ar jūsų vaikai lanko mokyklą Lietuvoje? N=180	9
Paveikslas nr. 7. Kaip vertinate jūsų vaikų integraciją į Lietuvos švietimo sistemą? N=72.....	10
Paveikslas nr. 8. Ar pavyko jums rasti darbą Lietuvoje? N=187.....	11
Paveikslas nr. 9. Atlyginimo atitikimo kvalifikacijai vertinimai. N=129	12
Paveikslas nr. 10. Ar mokotės / mokėtės lietuvių kalbos? N=202	13
Paveikslas nr. 11. Lietuvių kalbos mokymo prieinamumo vertinimai. N=202	14
Paveikslas nr. 12. Ar per paskutinius metus Lietuvoje jums teko susidurti su diskriminacijos atvejais ar išpuoliais tautiniu pagrindu? N=180.....	15
Paveikslas nr. 13. Dažniausiai pasitaikančios diskriminacijos situacijos. N=80	17
Paveikslas nr. 14. Ar dalyvaujate kultūrinėse, valstybinės kalbos mokymo ir integracinėse veiklose? N=175.....	18
Paveikslas nr. 15. Imigrantų integracijos gerinimo priemonių vertinimai. N=174.....	20
Paveikslas nr. 16. Kokios formos paramą ar iniciatyvas laikote svarbiausiomis imigrantų gerovei? N=167	21
Paveikslas nr. 17. Ar manote, kad tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrai padeda imigrantams geriau integruotis į Lietuvos visuomenę? N=171	22
Paveikslas nr. 18. Kokią naudą jums suteikia dalyvavimas tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veikloje? N=167	23
Paveikslas nr. 19. Kaip manote, kokį vaidmenį turėtų atlikti Lietuvos tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrai, kad padėtų naujiems imigrantams prisitaikyti prie vietinės kultūros? N=169	25

Lentelių sąrašas

Lentelė nr. 1 Respondentų pasiskirstymas pagal tautybę. N=202	29
Lentelė nr. 2 Respondentų pasiskirstymas pagal lytį. N=202.....	29
Lentelė nr. 3 Respondentų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes. N=202.....	29
Lentelė nr. 4 Respondentų pasiskirstymas miestuose ir regionuose. N=202.....	30
Lentelė nr. 5 Respondentų išsilavinimas. N=202	30

Įvadas

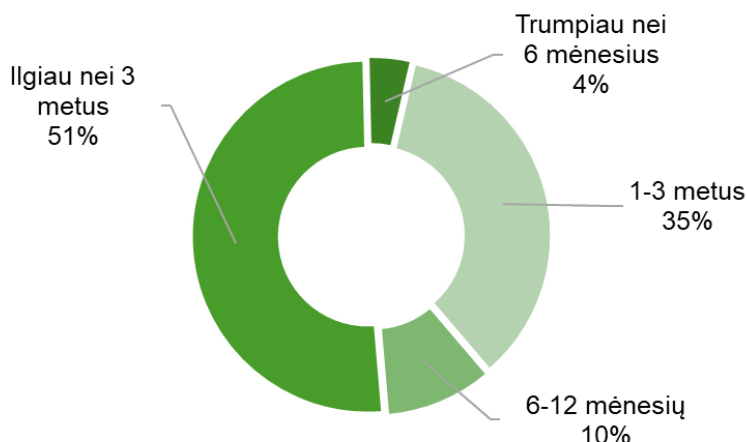
Tyrimo tikslas – remiantis reprezentatyvaus sociologinio tyrimo duomenimis išanalizuoti užsieniečių padėtį ir integraciją Lietuvoje. Pastaraisiais metais Lietuvoje daugėja imigrantų – tiek darbo migrantų iš posovietinių šalių, tiek ir karo pabėgėlių (ypač iš Ukrainos). Todėl svarbu įvertinti, kaip šie užsieniečiai integruojasi visuomenėje: kaip jiems sekasi išmolti lietuvių kalbos, įsidarbinti, ugdyti vaikus, kokius iššūkius jie patiria ir kokia pagalba jiems yra aktuali.

Metodologija: Internetinė apklausa. Tyrimo imtį sudarė 202 respondentai – užsienio šalių piliečiai ar nelietuvių kilmės asmenys, gyvenantys Lietuvoje. Duomenys rinkti anketavimo būdu, anketas pildant savarankiškai. Apklausa vyko 2025 m. sausio 3 – balandžio 15 d.

I. Socialinė integracija ir tolerancija užsieniečiams

Apklausoje dalyvavo tiek neseniai atvykę, tiek ilgesnį laiką Lietuvoje gyvenantys užsieniečiai. 51 proc. respondentų Lietuvoje gyvena ilgiau nei 3 metus, 35 proc. – nuo 1 iki 3 metų. Neseniai atvykusių respondentų apklausta mažiau: 10 proc. nurodė gyvenantys 6–12 mėnesių, o mažiau nei pusmetį – 4 proc. apklaustųjų (1 paveikslas).

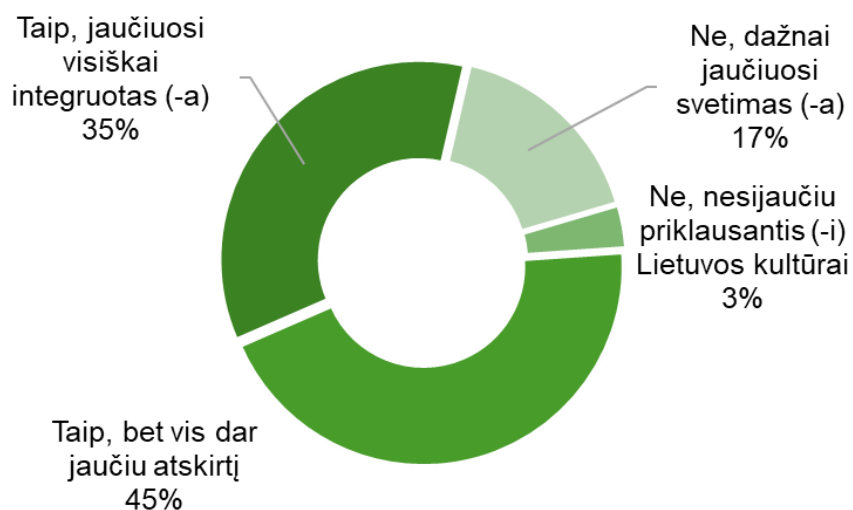
Paveikslas nr. 1. Gyvenimo Lietuvoje laikotarpis. N=202

Rezultatai rodo, kad dauguma užsieniečių bent iš dalies jaučiasi tapę Lietuvos visuomenės dalimi, tačiau nemaža dalis patiria ir atskirtį (2 paveikslas). **Visiškai integruotais** save laiko 35 proc. apklaustųjų – tai žmonės, kurie gyvendami Lietuvoje nejaučia esminių skirtumų ar barjerų ir jaučiasi visaverčiai visuomenės nariai. 45 proc. pasirinko atsakymą „Taip, bet vis dar jaučiu atskirtį“ – nors jau yra įsitraukę į visuomenę (dirba, bendrauja su vietiniais, dalyvauja visuomeniniame gyvenime), vis dar patiria tam tikrą atotrūkį, nevisiškai jaučiasi „savi“ Lietuvoje. Šie du atsakymų variantai sudaro apie 80 proc. visos imties. Taigi, nors integracijos suvokimas skiriasi, didžioji dauguma imigrantų vienaip ar kitaip integruojasi Lietuvoje.

Apie penktadalį užsieniečių vis dar jaučia atskirtį: 17 proc. respondentų teigė besijaučiantys svetimi, dar 3 proc. nurodė nesijaučiantys Lietuvos kultūros dalimi (2 paveikslas). Integruotumo jausmas priklauso nuo praleisto laiko Lietuvoje – ilgiau šalyje gyvenantys imigrantai jaučiasi geriau integruoti į visuomenę.

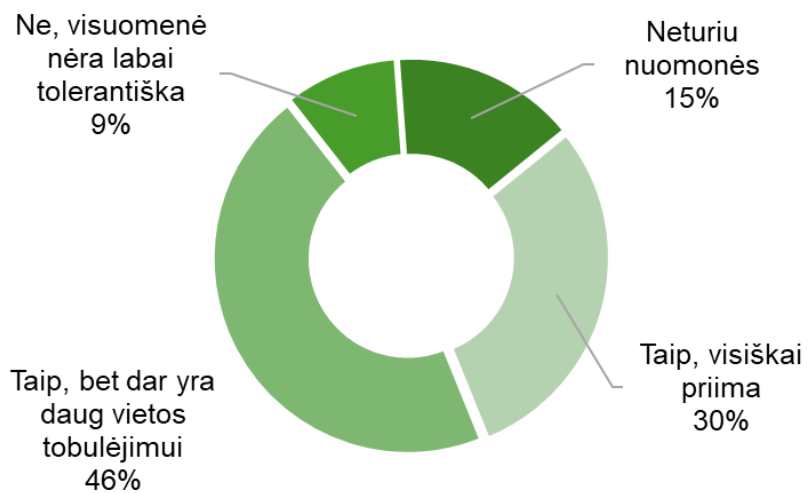
Paveikslas nr. 2. Integracijos į Lietuvos visuomenę vertinimai. N=202

Visuomenės tolerancija imigrantams. Kitas svarbus aspektas – kaip patys imigrantai vertina Lietuvos visuomenės požiūrį į kitų tautų kultūras. Apklausa atskleidė optimistinio, bet kartu ir kritiško požiūrio derinį: nors **30 proc.** respondentų mano, jog **Lietuvos visuomenė visiškai priima kitų šalių kultūras**, t. y. laiko ją tikrai tolerantiška ir atvira, tačiau daugiausia (46 proc.) pasirinko nuosaikų vertinimą – „**taip, priima, bet dar yra daug vietos tobulėjimui**“. Nors Lietuvos gyventojai iš esmės nėra priešiški užsieniečiams, egzistuoja įvairių stereotipų, stokojama supratimo, egzistuoja atskirtis, kurią reikėtų mažinti. Pozityviai toleranciją vertinantys atsakymai sudaro net 76 proc., taigi, didžioji dalis imigrantų nejaučia visuomenės priešiško (3 paveikslas).

9 proc. respondentų pasisakė neigiamai: jų nuomone, **visuomenė nėra labai tolerantiška** kitų kultūrų atžvilgiu. Nors taip atsakiusių mažuma, tačiau šis rodiklis parodo, kad dalis imigrantų susiduria su netolerancija ar atskirtimi. Likę **15 proc.** teigė **neturintys nuomonės** šiuo klausimu. Šis vertinimas papildo anksčiau minėtą integruotumo jausmo vertinimą – visuomenės atvirumas yra sąlyga, skatinanti imigrantų integraciją.

**Paveikslas nr. 3. Ar manote, kad Lietuvos visuomenė priima kitų šalių kultūras?
N=202**

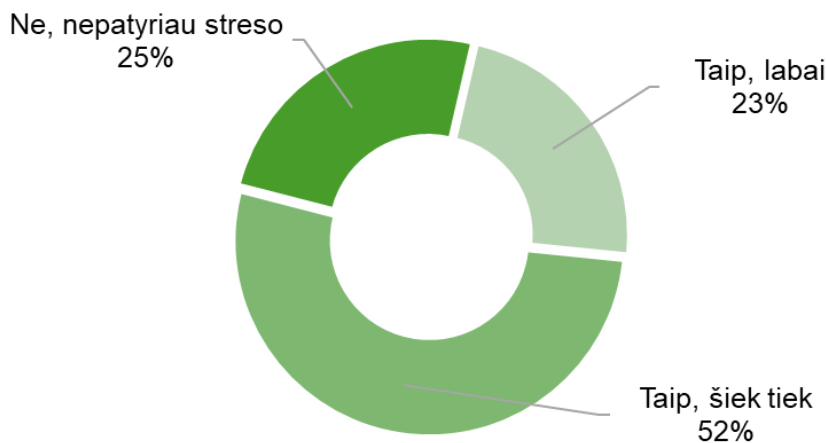
II. Užsieniečių emocinio streso paplitimas ir psichologinės pagalbos prieinamumas

Persikėlimas gyventi į kitą šalį neabejotinai sukelia stresą – reikia prisitaikyti prie naujos aplinkos, nepažįstamos kalbos, kultūros, išlaikyti ryšį su toli likusia šeima ar tvarkytis su kitais iššūkiais. Tyrimo rezultatai rodo, kad didelė dalis imigrantų patyrė emocinį stresą gyvendami Lietuvoje, kurio intensyvumas skirtingas, o psichologinės pagalbos prieinamumas vertinamas nevienareikšmiškai.

Respondentų buvo klausta, ar gyvendami Lietuvoje jie patyrė emocinį stresą dėl prisitaikymo sunkumų, kalbos barjero, socialinės izoliacijos ir pan. Tik 25 proc. imigrantų nepatyrė jokio streso integruojantis į visuomenę, tuo tarpu trys ketvirtadaliai susidūrė su stresinėmis situacijomis. 52 proc. respondentų adaptacijos laikotarpiu patyrė šiek tiek streso, o 23 proc. respondentų patyrė stiprų streso lygį (4 paveikslas).

Streso vertinimai atspindi, kad migracija nėra lengvas procesas: nauja kalba, darbo paieškos, toli likę artimieji, kultūriniai skirtumai – visa tai gali sukelti nerimo, nesaugumo jausmus. Aukšti streso vertimo rodikliai kartu rodo ir didelį psichosocialinės paramos poreikį.

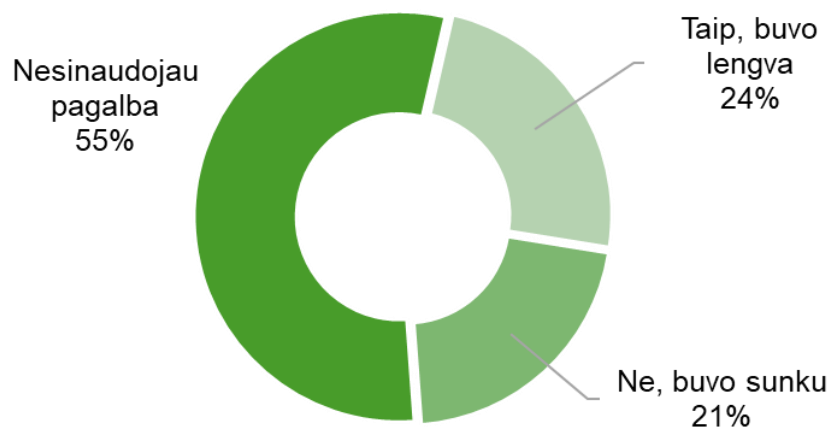
Paveikslas nr. 4. Ar patyrėte emocinį stresą dėl gyvenimo Lietuvoje? N=187

Nepaisant aukšto emocinio streso paplitimo, daugiau nei pusė respondentų – 55 proc. – nurodė, jog nesinaudojo pagalba. Tikėtina, jog ne visi patiriantys nedidelį stresą jautė poreikį ieškoti profesionalios pagalbos, kitiems galėjo sukliudyti kalbos barjeras arba jos poreikį kompensuoti neformalios (artimųjų) pagalbos tinklai. Tarp tų, kurie bandė ieškoti pagalbos (iš

viso 45 proc.) pagalbos prieinamumo skirtumai pasiskirstė apylygiai: **24 proc.** atsakė, kad pagalbą rasti **buvo lengva**, **21 proc.** respondentų teigė priešingai – jiems pagalbą rasti **buvo sunku** (5 paveikslas). Atsižvelgiant į tai, jog 75 proc. imigrantų patyrė stresą, per maža jų dalis kreipėsi pagalbos – dalis galimai nejautė pagalbos poreikio, tačiau daliai jų pritrūko informacijos, kur kreiptis pagalbos. Emocinis gerbūvis yra svarbi integracijos dalis, nes ilgalaikis stresas gali trukdyti mokytis kalbos, dirbti ar kitaip įsitraukti ir integruotis į visuomenę, tad psichologinės pagalbos prieinamumas imigrantams yra tobulintina sritis.

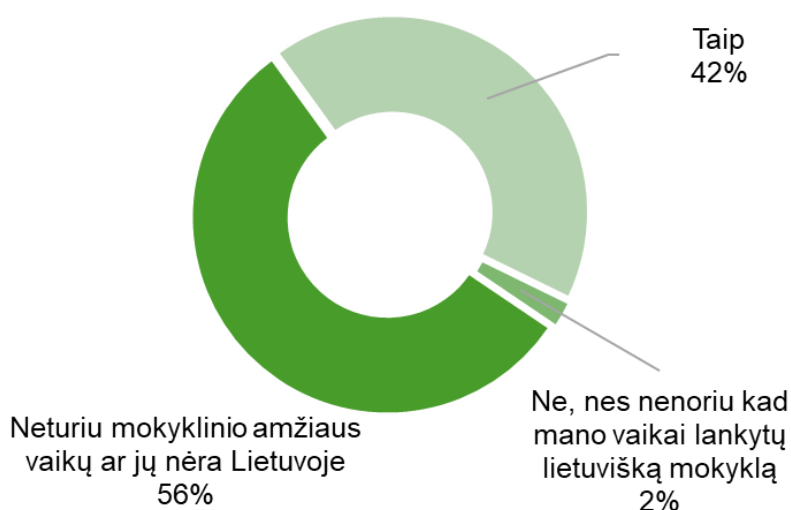
Paveikslas nr. 5. Psichologinės pagalbos prieinamumo vertinimai. N=188

III. Švietimo ir vaikų integracijos vertinimai

Vaikų dalyvavimas švietimo sistemoje. 42 proc. respondentų turi vaikų, lankančių mokyklas Lietuvoje, 2 proc. nurodė, jog nenori, kad jų vaikai lankytų mokyklas mokančias lietuvių kalba ir veikiausiai renkasi mokyklas tautinių mažumų mokomosiomis kalbomis ar nuotolinį mokymąsi gimtojoje šalyje. 56 proc. respondentų mokyklinio amžiaus vaikų neturi ar jų vaikai gyvena kitose šalyse (6 paveikslas). Vertinant tik imigrantų, auginančių vaikus Lietuvoje atsakymus, absoliučios daugumos – 95 proc. – vaikai lanko mokyklas Lietuvoje.

Paveikslas nr. 6. Ar jūsų vaikai lanko mokyklą Lietuvoje? N=180

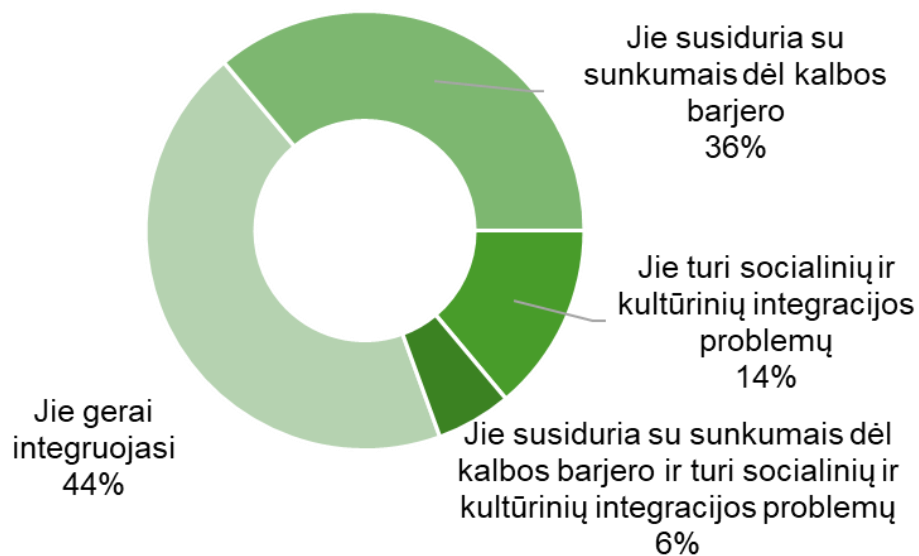
Imigrantų vaikų integracija švietimo sistemoje – svarbus rodiklis, rodantis, kaip vaikų turinčios imigrantų šeimos prisitaiko naujoje šalyje. Tyrimo duomenys leidžia įvertinti, kiek imigrantų šeimų įsilieja į Lietuvos švietimo sistemą ir su kokiais sunkumais susiduria jų vaikai. Respondentai, kurių vaikai lanko Lietuvos mokyklas (N=72), skirtingai vertino savo vaikų integracijos mokykloje patirtį (7 paveikslas). 44 proc. tėvų teigė, kad jų vaikai gerai integruojasi mokykloje. 36 proc. respondentų nurodė, kad vaikai susiduria su sunkumais dėl kalbos. 14 proc. tėvų pažymėjo, kad jų vaikai turi socialinių ir kultūrinių integracijos problemų – tai gilesnės integracijos bėdos, nesusijusios vien su kalba. Jos gali reikšti, kad vaikams sunku rasti draugų, jie jaučiasi kultūriškai nesuprasti ar atskirti, patiria patyčias dėl savo kilmės. 6 proc. tėvų pasirinko variantą, jog jų vaikai turi ir kalbos barjero, ir socialinių-kultūrinių problemų

vienu metu. Ši grupė mažiausia, tačiau labiausiai pažeidžiama – tai vaikai, kurie susiduria su kompleksiniais integracijos sunkumais.

Didžiausias iššūkis yra kalbos barjeras (socialinės bei kultūrinės problemos minimos rečiau), tad dauguma problemų mokykloje išsprendžia, kai išmokstama kalba – tuomet vaikai paprastai sėkmingai integruojasi. Tėvų vertinimai rodo, kad Lietuvos mokyklos pajėgia priimti užsieniečių vaikus, tačiau reikia pagalbos sprendžiant kalbos atotrūkį ir, kiek mažesne apimtimi, vaikų socialinės gerovės klausimus.

Paveikslas nr. 7. Kaip vertinate jūsų vaikų integraciją į Lietuvos švietimo sistemą?

N=72

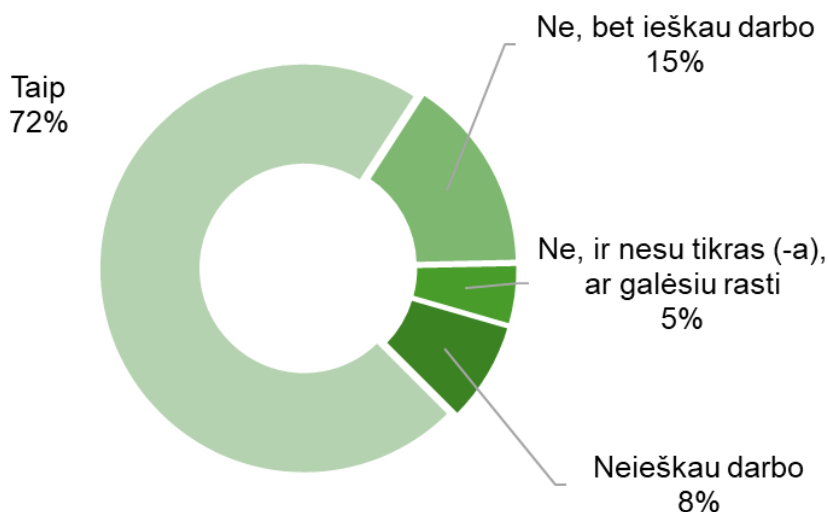

IV. Užimtumas ir darbo rinkos situacija

Ekonominė imigrantų integracija – galimybė įsidarbinti pagal turimas kvalifikacijas ir poreikius – yra esminė sėkmingo įsitvirtinimo šalyje dalis. Tyrimo duomenys rodo, kad daugeliui užsieniečių pavyko rasti darbą Lietuvoje, tačiau dalis imigrantų patiria ir įsidarbinimo sunkumų, ir iššūkių nepakankamai įvertinant jų kvalifikaciją.

72 proc. respondentų nurodė, kad jiems pavyko rasti darbą Lietuvoje (paveikslas nr. 8). Tai gana aukštas rodiklis, rodantis, jog beveik trys ketvirtadaliai imigrantų sugebėjo įsitvirtinti darbo rinkoje. 16 proc. atsakė jog šiuo metu ieško darbo. 5 proc. abejojo galimybėmis rasti darbą, o likę 8 proc. nurodė, kad darbo aktyviai neieško.

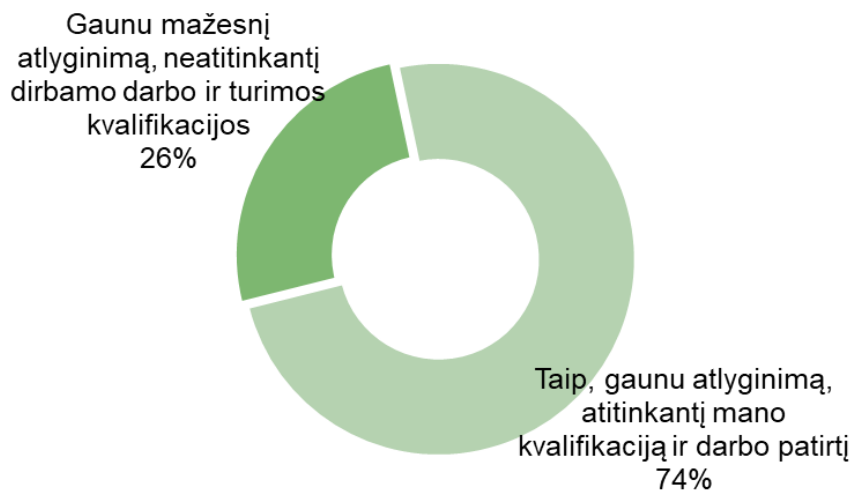
Paveikslas nr. 8. Ar pavyko jums rasti darbą Lietuvoje? N=187

Šalia įsidarbinimo galimybių, svarbus žmogaus turimos kvalifikacijos ir už darbą gaunamo atlyginimo atitikimas. Dauguma dirbančių imigrantų yra patenkinti šiuo balansu, tačiau reikšminga dalis patiria profesinį nuvertėjimą: 74 proc. atsakiusiųjų teigia, kad gauna atlyginimą, atitinkantį jų kvalifikaciją ir darbo patirtį, tuo tarpu 26 proc. nurodė, jog gauna mažesnę atlyginimą, neatitinkantį jų darbo ir kvalifikacijos (9 paveikslas).

Šis rodiklis atskleidžia integracijos darbo rinkoje kokybės aspektą – nors užimtumo lygis tarp imigrantų yra aukštas, nemaža dalis jų dirba ne pagal specialybę. Siekiant visavertės integracijos, svarbu, kad kvalifikuoti imigrantai galėtų realizuoti savo gebėjimus Lietuvoje, nes priešingu atveju kyla asmeninio nepasitenkinimo problema, o taip pat – neišnaudojamas imigrantų potencialas Lietuvos ekonomikos labui.

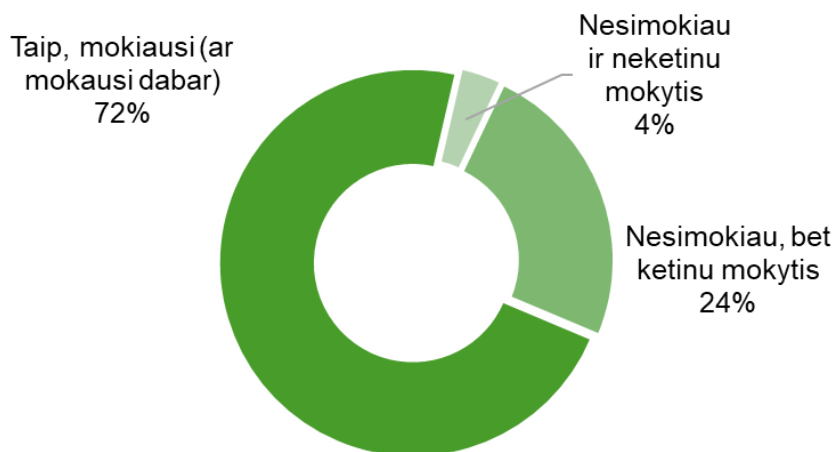
Paveikslas nr. 9. Atlyginimo atitikimo kvalifikacijai vertinimai. N=129

V. Lietuvių kalbos žinios ir mokymosi prieinamumas

Šalies kalbos mokėjimas – vienas svarbiausių užsieniečių integracijos rodiklių. Apklaustos rezultatai rodo didelį respondentų norą mokytis lietuviškai ir nevienodas galimybes tai daryti. Net 72 proc. apklaustųjų teigė, jog **anksčiau mokėsi arba šiuo metu mokosi lietuvių kalbos** (10 paveikslas). Dar 24 proc. kol kas kalbos **nesimokė, bet ketina pradėti mokytis** artimiausiu metu. Tik 4 proc. nurodė, jog **nesimokė ir neplanuoja mokytis** lietuvių kalbos. Šie rezultatai atskleidžia didelę respondentų motyvaciją: absoliuti dauguma (96 proc.) užsieniečių supranta lietuvių kalbos žinių svarbą ir arba jau investavo pastangų ją įgyti, arba planuoja tai daryti. Galima teigti, kad kalbos barjeras yra aiškus iššūkis, kurį imigrantai stengiasi įveikti aktyviai.

Paveikslas nr. 10. Ar mokotės / mokėtės lietuvių kalbos? N=202

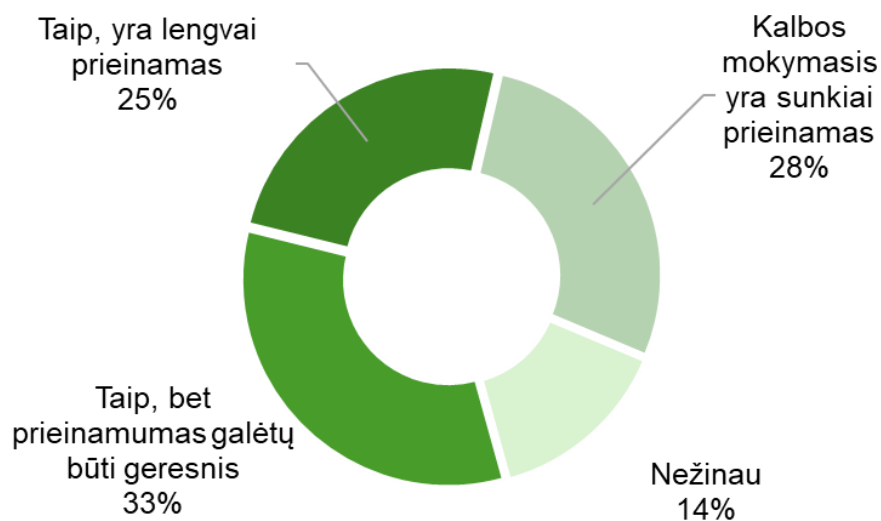

Vertindami lietuvių kalbos mokymo prieinamumą Lietuvoje, apklaustieji pateikė nevienareikšmius vertinimus (11 paveikslas). Ketvirtadalis (25 proc.) mano, kad **kalbos mokymas yra lengvai prieinamas**. Šiek tiek didesnė dalis (33 proc.) sutinka, kad galimybės mokytis yra, **tačiau jų prieinamumas galėtų būti geresnis** – ribotas kursų skaičius, nepatogus laikas ar pan. 28 proc. respondentų teigė, jog **kalbos mokymasis yra sunkiai prieinamas**.

Šis rodiklis signalizuoja apie spragas integracijos infrastruktūroje – beveik trečdaliui užsieniečių kalbos mokymosi galimybės nėra pakankamos. Galimos to priežastys gali būti

kursų stygius regionuose, nepakankamas nemokamų ar subsidijuojamų mokymų skaičius, kalbos mokymui skirto laiko trūkumas (ypač dirbantiems žmonėms). Pavyzdžiui, kai kurie respondentai atvirai pažymėjo, kad po ilgos darbo dienos sunku rasti laiko ir jėgų lietuvių kalbos pamokoms, todėl jei reikalaujama integruotis kalbiniu požiūriu, kursų turėtų būti daugiau ir jie turėtų būti labiau pritaikyti užimtų žmonių poreikiams.

Paveikslas nr. 11. Lietuvių kalbos mokymo prieinamumo vertinimai. N=202

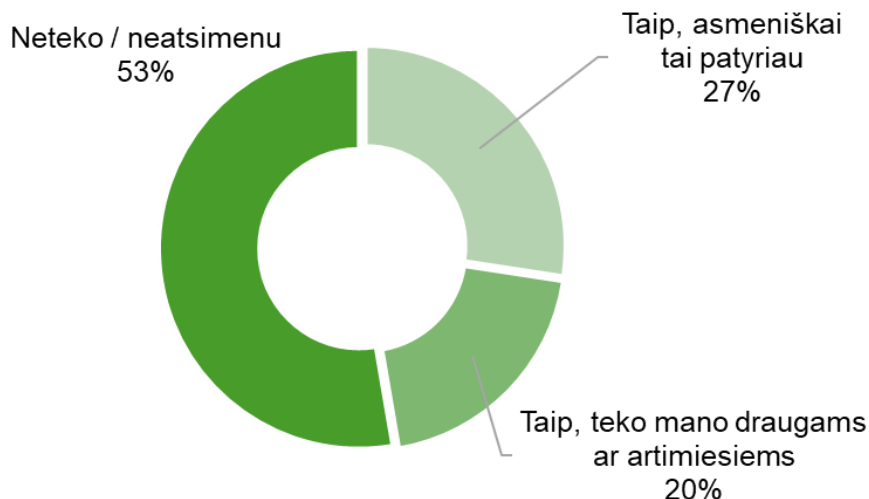

VI. Diskriminacijos tautiniu pagrindu paplitimas ir aplinkybės

Diskriminacija etniniu ar tautiniu pagrindu – nemaloni patirtis, su kuria gali susidurti imigrantų ir šalies tautinių mažumų atstovai. Šio tyrimo rezultatai rodo, kad dalis imigrantų Lietuvoje patiria diskriminaciją ar priešišumą, kuris dažniausiai pasireiškia kasdieninėse situacijose.

53 proc. respondentų nurodė, kad neteko susidurti su diskriminacija (nei patiems, nei artimiesiems) arba tiesiog neatsimena tokių atvejų (12 paveikslas). Vis dėlto, svarbu atkreipti dėmesį, kad tarp tų, kurie su diskriminacija nesusidūrė, yra ir dalis naujai atvykusių, kurie galbūt tiesiog dar neturėjo progos plačiau kontaktuoti su visuomene ir nereiškia, jog su diskriminacija nesusidurs ateityje. Ženkli dalis respondentų tiesiogiai ar netiesiogiai susidūrė su diskriminacijos apraiškomis. 47 proc. imigrantų (27 proc. asmeniškai ir 20 proc. per artimųjų patirtis) gyvendami Lietuvoje yra susidūrę su diskriminacija. Šis rodiklis susijęs su anksčiau aptartu imigrantų požiūriu, kad tolerancija visuomenėje „dar turi kur tobulėti“.

Paveikslas nr. 12. Ar per paskutinius metus Lietuvoje jums teko susidurti su diskriminacijos atvejais ar išpuoliais tautiniu pagrindu? N=180

Tautinių mažumų atstovų (2025 m.) ir imigrantų (2025 m.) diskriminacijos patirtys yra labai panašios. Tautinių mažumų tyrime 30 proc. nurodė asmeniškai patyrę diskriminaciją per pastaruosius metus, 20 proc. – patyrė jų artimieji. Imigrantų tyrime analogiški rodikliai: 27 proc. patyrė patys, 20 proc. per artimuosius. Tarp apklaustų imigrantų su diskriminacija nesusidūrė 53 proc. respondentų, tarp Lietuvos tautinių mažumų respondentų - 61 proc..

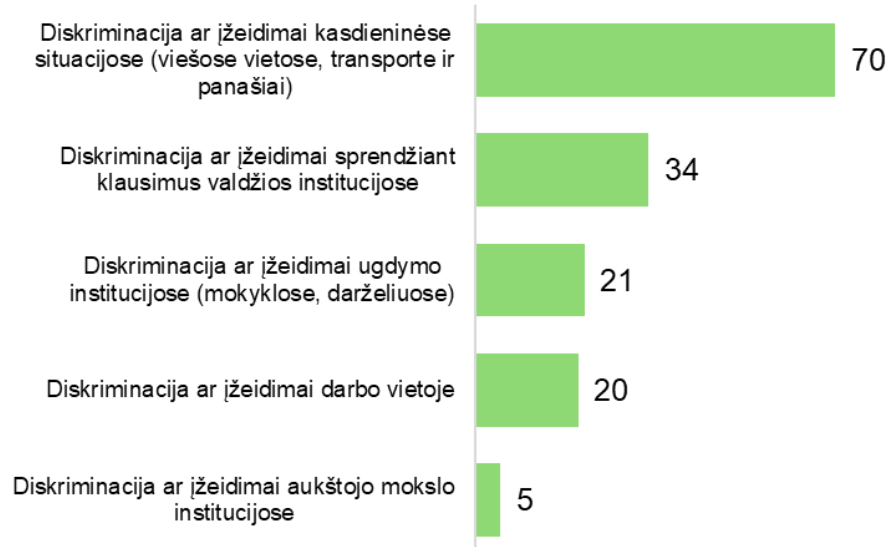
Respondentai, kurie patys ar jų artimieji yra susidūrę su diskriminacija, pažymėjo jog labiausiai paplitusi diskriminacijos aplinka – kasdieninės situacijos: 70 proc. nukentėjusiųjų minėjo diskriminaciją ar įžeidimus kasdienėse situacijose (13 paveikslas). Ši tendencija rodo, kad didžioji dalis diskriminacijos pasireiškia ne instituciniame lygmenyje, o paprastuose socialiniuose kontaktuose – žodiniai įžeidinėjimai dėl akcento ar išvaizdos, šiurkštus elgesys aptarnavimo sferoje, nepakantūs aplinkinių komentarai.

Antroji pagal dažnumą – **diskriminacija sprendžiant reikalus valdžios institucijose**, kurią nurodė **34 proc.** iš patyrusiųjų diskriminaciją. Trečdalis diskriminacijos atvejų yra pakankamai reikšminga dalis, rodanti, kad net ir viešajame sektoriuje imigrantai ne visada jaučiasi lygiateisiai su vietiniais gyventojais. Toliau rikiuojasi diskriminacija **ugdymo institucijose** (mokyklose, darželiuose) – ją paminėjo **21 proc.** patyrusiųjų diskriminaciją (13 paveikslas). **20 proc.** nurodė diskriminaciją ar įžeidimus **darbo sferoje**. Tai gali būti tiek diskriminuojantis elgesys kolektyve (pvz., kolegų pašaipos, priekabiavimas dėl tautybės), tiek darbdavio veiksmai (nesąžiningos darbo sąlygos imigrantams, žeminimas). Šis rodiklis rodo, kad penktadaliui nukentėjusių imigrantų integracija darbo kolektyve nebuvo sklandi ir jie jautėsi diskriminuojami.

Mažiausiai dažnai minima situacija – **aukštojo mokslo institucijos** (universitetai, kolegijos): ją pažymėjo **5 proc.** Šį rodiklį reikėtų vertinti atsižvelgiant į tai, kad tik nedidelė dalis imigrantų yra studentai ir tai atspindi tik siaurą segmentą (užsieniečiai studentai).

Kadangi beveik pusė imigrantų tiesiogiai ar netiesiogiai patyrė diskriminaciją, ši problema yra akivaizdi integracijos kliūtis. Diskriminacijos patirtis neigiamai veikia žmonių psichologinę savijautą, trukdo jaustis integruotais į visuomenę.

Paveikslas nr. 13. Dažniausiai pasitaikančios diskriminacijos situacijos. N=80

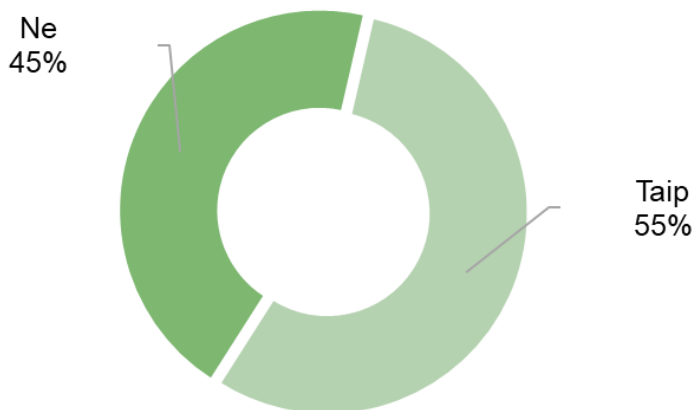
Lyginant apklaustųjų tautinių mažumų ir imigrantų atstovų diskriminacijos situacijų paplitimo statistiką (2025 m.), stebimos analogiškos tendencijos – vyrauja diskriminacijos atvejai kasdieniame gyvenime, viešose vietose, transporte. Tuo tarpu kitose aplinkose matyti skirtumų: imigrantai gerokai dažniau nei tautinės mažumos patiria diskriminaciją tvarkydami reikalus institucijose ar darbe. Pavyzdžiui, 34 proc. diskriminaciją patyrusių imigrantų teigė susidūrę su ja valdžios institucijose (pvz., kreipiantis į migracijos skyrių, savivaldybę), kai tuo tarpu tarp tautinių mažumų tokie atvejai sudarė 23 proc. Darbe diskriminaciją nurodė net 20 proc. nukentėjusių imigrantų, tuo tarpu tarp tautinių mažumų – tik 5 proc.. Šis skirtumas gali būti paaiškinamas imigrantų situacijos specifika. Daugelis imigrantų pradžioje dirba žemesnės kvalifikacijos darbus arba įsidarbina kolektyvuose, kur susiduria su stereotipais, kalbos sunkumais, tad patiria daugiau neigiamų reakcijų. Tautinių mažumų atstovai neretai yra senbuviai darbuose, gerai kalba lietuviškai, todėl darbo vietoje diskriminaciją mini rečiau. Švietimo srityje rodikliai gana panašūs: ~14 proc. mažumų ir 21 proc. imigrantų diskriminaciją patyrė mokyklose/darželiuose, o aukštajame moksle, atitinkamai, 8 proc. ir 5 proc..

VII. Dalyvavimas integracijos veiklose ir jų vertinimai

Integracijai palengvinti Lietuvoje vykdoma įvairios programos ir veiklos – kalbos kursai, kultūriniai renginiai, integracijos projektai, nevyriausybinių organizacijų iniciatyvos. Tyrimo duomenys rodo, kad daugiau nei pusė imigrantų dalyvauja integracinėse veiklose, o taip pat turi pasiūlymų, kokios priemonės ir paramos formos būtų veiksmingiausios užtikrinant jų gerovę.

55 proc. imigrantų yra įsitraukę į tam tikras veiklas, skirtas integracijai. 45 proc. nurodė, kad nedalyvauja tokio tipo veiklose (14 paveikslas). Šis atsakymų pasiskirstymas rodo, kad integracijos programos pasiekia nemažą dalį imigrantų, tačiau dar ne visus. Visgi, tai, kad daugiau nei pusė respondentų dalyvauja integracinėse veiklose, rodo, kad daugelis imigrantų stengiasi aktyviai integruotis pasinaudodami siūloma pagalba, palaikyti ryšius su bendruomene.

Paveikslas nr. 14. Ar dalyvaujate kultūrinėse, valstybinės kalbos mokymo ir integracinėse veiklose? N=175

Respondentų vertinimais, viena reikalingiausių integracijos skatinimo formų yra didesnė kalbos kursų ir mokymo galimybių pasiūla, ją paminėjo 59 proc. apklaustųjų (15 paveikslas). Tai dar kartą patvirtina lietuvių kalbos svarbą integracijai – imigrantai jaučia didelį tokių kursų poreikį. Nors anksčiau aptarta, jog didelė jų dalis jau mokosi kalbos, tačiau akivaizdu, kad kokybiniame lygmenyje trūksta mokymų įvairovės ar prieinamumo. Šis

prioritetas atitinka identifikuotą problemą – 28 proc. teigė, kad kalbos mokymasis sunkiai prieinamas (žr. 11 paveikslą). Vadinasi, imigrantų nuomone, reikia spręsti kalbos mokymų trūkumo klausimą.

„Lietuvoje dirbantis žmogus susiduria su lietuvių kalbos mokymosi sunkumais. Po darbo, laisvalaikiu ukrainiečiai užsiėmę asmeniniais poreikiais, poilsiu, [maisto] gaminimu, namų tvarkymu, ėjimu į parduotuvę, vaikais, apskritai laikas mokytis lietuvių kalbos daugeliui yra sunkesnis nei atrodo. [...] Jei yra kalbos reikalavimai, mokymai turėtų būti daugiau nei prieinami. Mes, migrantai, arba dirbame [norėdami] išsilaikyti save, mokėdami mokesčius Lietuvoje, arba mokomės kalbos kaip mokykloje su visa valstybės parama. Lietuvių kalba labai sunki. Ir per porą mėnesių to neišmoksi. [citata iš atviro atsakymo varianto]

Antroje vietoje paminėtas pagalbos poreikis **darbo galimybių ir darbo paieškose** – ją paminėjo **57 proc.** respondentų (15 paveikslas). Šis prioritetas susijęs su integracija į darbo rinką. Nors apklausos rezultatai rodo, kad 72 proc. imigrantų jau dirba, tačiau akivaizdu, kad daugelis jų mano, jog valstybė galėtų daugiau padėti darbo srityje: per specialias programas, tarpininkavimą tarp darbdavių ir imigrantų, stažuočių ar kvalifikacijos kėlimo projektus. Be to, 26 proc. dirbančiųjų jautėsi per daug kvalifikuoti savo darbui – didesnė darbo vietų pasiūla galėtų padėti jiems rasti tinkamesnį darbą pagal kvalifikaciją.

„Daugiau dėmesio buvo skirta dokumentacijos ir darbdavių peržiūrai, kad žmonės galėtų dirbti legaliai ir ramiai.“ [citata iš atviro atsakymo varianto]

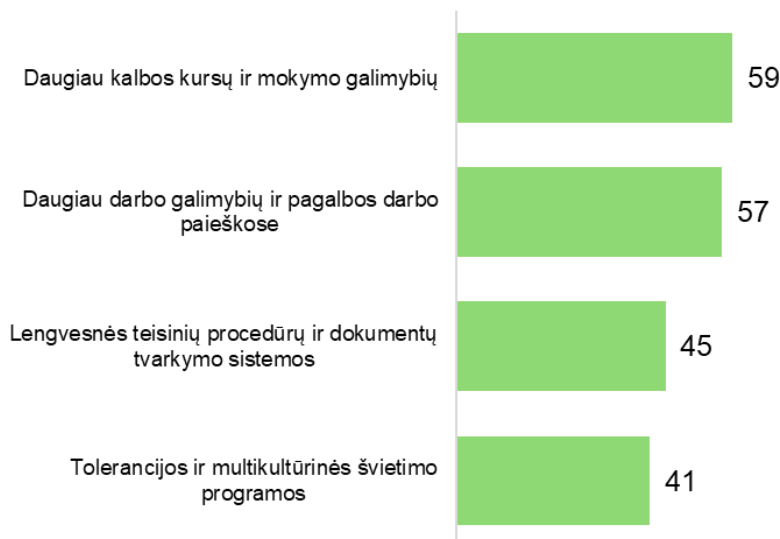
Trečias dažniausiai minėtas poreikis – **teisinių procedūrų ir dokumentų tvarkymo sistemos palengvinimas**, kurį pasirinko **45 proc.** respondentų (15 paveikslas). Tai, kad 34 proc. respondentų diskriminaciją patyrė valdžios institucijose (13 paveikslas), taip pat rodo, jog šioje srityje imigrantai patiria sunkumų.

Tolerancijos ir multikultūrinių švietimo programų poreikį paminėjo 41 proc. respondentų (15 paveikslas). Taigi, imigrantai supranta, kad integracijai neužtenka tik jų pačių pastangų (mokytis kalbos, dirbti ir kt.) – reikia, kad ir priimančioji visuomenė būtų atvira ir pasiruošusi užsieniečių integracijai. Atsižvelgiant į tai, kad 46 proc. imigrantų teigė tiesiogiai ar netiesiogiai susidūrę su diskriminacija (12 paveikslas), akivaizdu, jog tokie švietimo žingsniai būtini.

Šie keturi pagrindiniai prioritetai (kalbos mokymas, darbo galimybės, biurokratijos supaprastinimas, tolerancijos skatinimas) sudaro imigrantų „receptą“, kaip pagerinti

integraciją. Pažymėtina, kad pirmosios trys priemonės labiau susijusios su **praktine pagalba pačiam imigrantui** (kalba, darbas, dokumentai), o ketvirtoji – su **visuomenės požiūrio keitimu**.

Paveikslas nr. 15. Kokių priemonių, jūsų nuomone, Lietuva turėtų imtis, kad pagerintų imigrantų integraciją? N=174

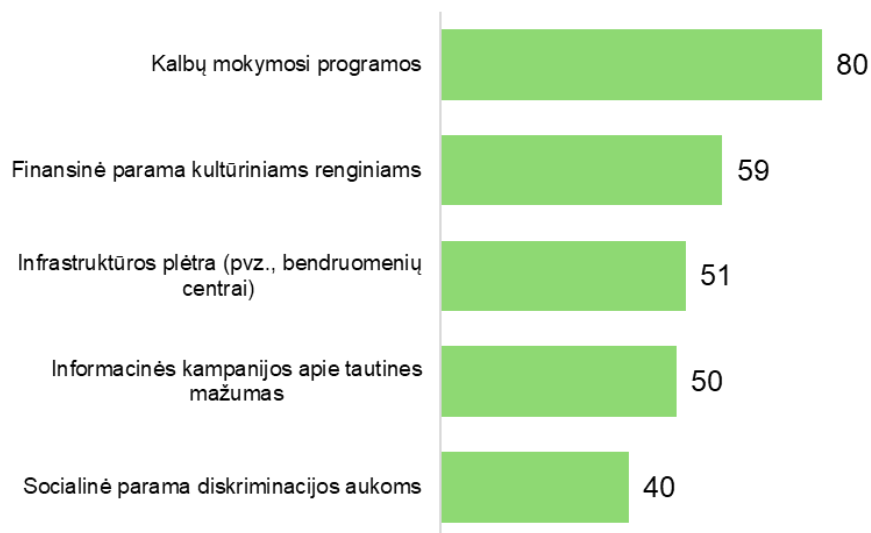

Svarbiausių paramos imigrantams formų vertinimai papildo aukščiau paminėtas integracijos priemones.

- **Kalbų mokymosi programos** – tai svarbiausia paramos forma, kurią paminėjo net **80 proc.** respondentų (16 paveikslas). Iš esmės tai sutampa su anksčiau aptarta „daugiau kalbos kursų“ integracijos skatinimo priemone, patvirtindama jos svarbą. Imigrantų nuomone, kalbų mokymosi programos (lietuvių kalbos kursai) yra kertinė jų gerovei. Kalbos mokėjimas palengvina visus integracijos aspektus – nuo darbo iki socialinio gyvenimo, todėl šiai paramos formai skiriamas prioritetas.
- **Finansinė parama kultūriniais renginiais** – ją svarbia tarp iniciatyvų laiko **59 proc.** apklaustųjų (16 paveikslas). Tai rodo, kad imigrantai nori išlaikyti ir puoselėti savo kultūrą net būdami Lietuvoje, taip pat pristatyti ją vietos visuomenei. Kultūriniai renginiai – proga susiburti imigrantų bendruomenei, išlaikyti savitarpio ryšius.
- **Infrastruktūros plėtra (pvz., bendruomenių centrai)** – šią paramos formą paminėjo **51 proc.** respondentų (16 paveikslas). Centrai suteikia fizinę erdvę susitikimams, mokymams, informacijos gavimui ir kartu rodo rūpestį tautinių mažumų ir imigrantų poreikiais.

- **Informacinės kampanijos apie tautines mažumas** – šią paramos formą paminėjo **50 proc.** apklaustųjų (16 paveikslas). Kampanijos skirtos vietiniams gyventojams, kad jie geriau suprastų imigrantų kultūras, jų ekonominį ir socialinį indėlį, mažintų paplitusius stereotipus. Informacinės kampanijos (per žiniasklaidą, viešus renginius) padėtų mažinti diskriminaciją ir didinti tarpusavio supratimą.
- **Socialinė parama diskriminacijos aukoms** – tai paminėjo **40 proc.** respondentų (16 paveikslas). Nemaža dalis imigrantų mato poreikį padėti tiems, kurie nukentėjo nuo diskriminacijos. Tai gali apimti teisinę pagalbą (skundžiant diskriminacijos atvejus), psichologinę pagalbą aukoms, palaikymo grupes. Atsižvelgiant, kad 28 proc. patyrė diskriminaciją tiesiogiai, ši paramos forma yra itin svarbi.

Paveikslas nr. 16. Kokios formos paramą ar iniciatyvas laikote svarbiausiomis imigrantų gerovei? N=167

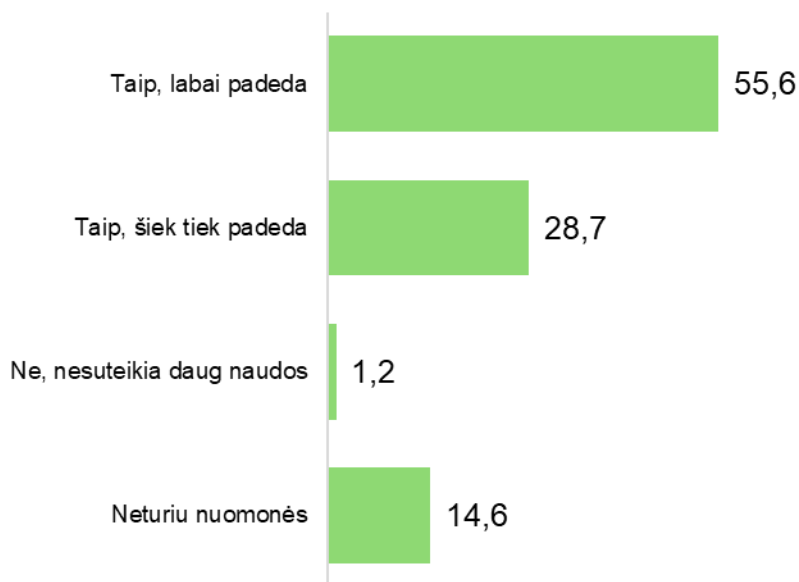

VIII. Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos vertinimai

Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų parama integruojantis vertinama labai palankiai. 56 proc. respondentų sutiko su teiginiu, kad centrai labai padeda integruotis, kiti 29 proc. mano, kad centrai iš dalies padeda integruotis į visuomenę (17 paveikslas). Sudėjus teigiamus vertinimus, net 85 proc. imigrantų pripažįsta teigiamą šių centrų poveikį integracijai. Vos 1 proc. apklaustųjų teigė, kad centrai nesuteikia daug naudos (iš esmės nepadeda). 15 proc. neturėjo nuomonės šiuo klausimu – tikėtina, tai tie, kurie su centrų veikla tiesiogiai nesusidūrė arba nežino apie juos. Nuomonės neturėjimas gali signalizuoti apie informacijos trūkumą apie centrų veiklas.

Akivaizdu, kad tarp susipažinusių su centrų veikla imigrantų vyrauja labai palankus požiūris. Palankus centrų vertinimas rodo, kad jų veiklos yra ženkli parama užsieniečių integracijai (51 proc. respondentų pritartų bendruomenių centrų tinklo plėtrai, žr. 16 paveikslą).

Paveikslas nr. 17. Ar manote, kad tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrai padeda imigrantams geriau integruotis į Lietuvos visuomenę? N=171

Vertindami dalyvavimo tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veikloje naudą, respondentai išskyrė šiuos aspektus:

- **Galimybę bendrauti su kitais savo tautiečiais** nurodė **64 proc.** dalyvaujančių centrų veikloje (18 paveikslas). Didžiausias centrų privalumas imigrantams yra tas, kad jie ten

randa bendraminčių ir tautiečių bendruomenę. Šis rezultatas parodo, kad centrų funkcija kaip **diasporos telkimo vietos** yra pati svarbiausia: jie padeda imigrantams išlaikyti socialinius ryšius ir taip mažina izoliaciją.

- **Galimybę mokytis lietuvių kalbos** įvardijo **53 proc.** respondentų (18 paveikslas). Vertinimas rodo, jog centrai reikšmingai prisideda prie kalbinės integracijos. Kartu, tai atliepia imigrantų didžiausią poreikį (kalbos mokymosi programos) – centrai iš dalies jį užpildo.
- **Skatina integraciją į Lietuvos visuomenę** – tokią naudą paminėjo **49 proc.** respondentų (18 paveikslas). Centrams palengvinant kontaktus su vietos bendruomene, informacijos sklaida, teisinė ir socialinė pagalba prisideda prie bendro integracijos proceso sklandumo.
- **Daugiau žinių apie savo kultūrą ir tradicijas** nurodė **38 proc.** respondentų (18 paveikslas). Tai iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti paradoksalu kontekste integracijos, kuri paprastai siejama su naujos visuomenės kultūros perėmimu. Visgi, savo kultūrinės tapatybės išlaikymas neretai padeda lengviau integruotis ir į naują kultūrą. Tai rodo, kad integracijos strategijose svarbu derinti **kultūrinės tapatybės išlaikymą su naujos tapatybės formavimu**. Centrai šiuo atžvilgiu atlieka unikalias dvigubas funkcijas: integruoja imigrantus į Lietuvos gyvenimą ir prisideda prie jų tautinio paveldo išsaugojimo.

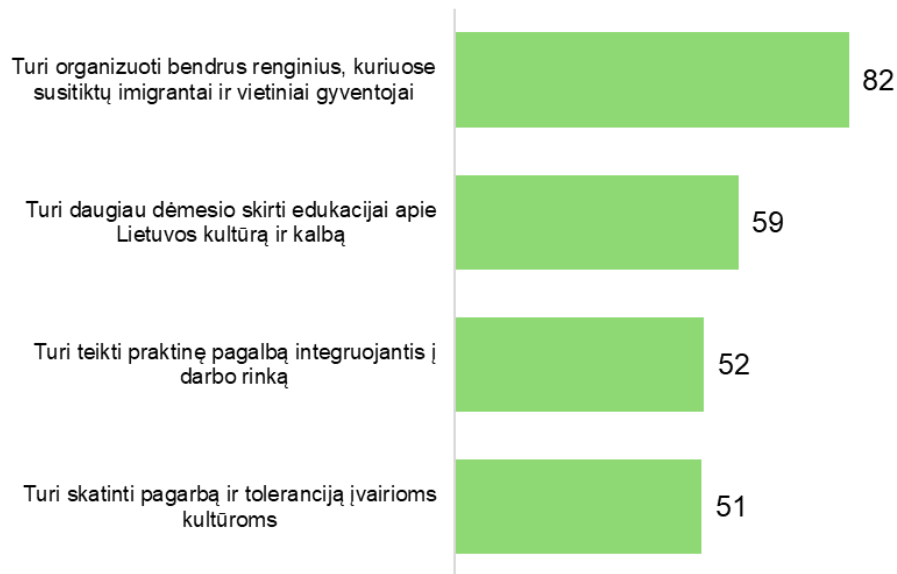
Paveikslas nr. 18. Kokią naudą jums suteikia dalyvavimas tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veikloje? N=167

Lūkesčiai dėl centrų vaidmens imigrantų integracijoje:

- **Organizuoti bendrus renginius, kuriuose susitiktų imigrantai ir vietiniai gyventojai** – su šiuo teiginiu sutiko **82 proc.** respondentų (19 paveikslas). Tai pats populiariausias pasirinkimas, rodantis, jog didžioji dalis imigrantų pageidauja, kad centrai tarnautų kaip **tiltas tarp jų ir Lietuvos visuomenės**. Bendri renginiai (kultūros festivaliai, sporto šventės, mugės, diskusijos, klubai) padėtų imigrantams ir vietiniams susipažinti, bendrauti neformalioje aplinkoje. Taip būtų laužomi stereotipai abipusėmis pastangomis. Didelis palaikymas šiai idėjai rodo, kad imigrantai jaučia integracijos spragą – jiems trūksta tiesioginio kontakto su lietuviais.
- **Daugiau dėmesio skirti edukacijai apie Lietuvos kultūrą ir kalbą** – tam pritaria **59 proc.** respondentų (19 paveikslas). Tai rodo, jog imigrantai pageidauja daugiau sužinoti apie Lietuvos istoriją, tradicijas, visuomenės normas bei kalbą. Tai rodo imigrantų sąmoningumą – jie nori mokytis ir prisitaikyti, ieško informacijos ir nori pažinti vietos kultūrą ir tradicijas.
- **Teikti praktinę pagalbą integruojantis į darbo rinką** – tokį centrų vaidmenį mato **52 proc.** apklaustųjų (19 paveikslas). Šiek tiek daugiau nei pusė norėtų, kad centrai padėtų su praktiniais integracijos klausimais, ypač darbu. Šis lūkestis siejasi su aptarta priemone „daugiau pagalbos darbo paieškose“ (57 proc., žr. 15 paveikslą).
- **Skatinti pagarbą ir toleranciją įvairioms kultūroms** – šį lūkestį įvardino **51 proc.** respondentų (19 paveikslas). Respondentai mano, kad centrai turėtų aktyviai dalyvauti formuojant pagarbų visuomenės požiūrį į kultūrų įvairovę. Integracija – tai dvipusis procesas. Jie norėtų, kad centrai ne tik integruotų juos, bet ir skatintų visuomenės atvirumą. Centrai yra tinkamos institucijos šiai misijai, nes gali atstovauti imigrantų balsą visuomenėje.

Paveikslas nr. 19. Kaip manote, kokį vaidmenį turėtų atlikti Lietuvos tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrai, kad padėtų naujiems imigrantams prisitaikyti prie vietinės kultūros? N=169

Apibendrinant centrų vaidmens lūkesčius: apklaustieji imigrantai norėtų, kad tautinių mažumų centrai taptų **aktyviais integracijos varikliais**, apimančiais tiek **socialinę-kultūrinę dimensiją** (bendri renginiai, tolerancijos skatinimas), tiek **edukacinę** (mokyti atvykėlius apie Lietuvos kalbą ir kultūrą), tiek **praktinę** (padėti susirasti darbą, orientuotis sistemoje). Šie lūkesčiai atitinka daugelį anksčiau aptartų integracijos aspektų: akcentuojama kalba, darbas, tarpkultūrinis dialogas. Kadangi centrai jau yra imigrantų vertinami labai teigiamai, jų plėtra šiose srityse, tikėtina, dar labiau pagerintų integracijos patirtį.

Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrai yra vienas sėkmingiausių integracijos infrastruktūros elementų Lietuvoje: jie sulaukia didelio imigrantų palaikymo ir suteikia įvairiapusę naudą (bendruomenės jausmą, kalbos mokymą, kultūros tęstinumą, integracinę veiklą). Imigrantai tikisi, jog centrai ateityje dar labiau padės sujungti juos ir vietinius gyventojus, ugdyt abipusę toleranciją, taip pat imsis praktiškesnio vaidmens padedant naujiems atvykėliams įsitvirtinti (darbas, orientacija). Stiprinant šių centrų veiklą pagal imigrantų išsakytus poreikius, būtų žengtas didelis žingsnis link dar efektyvesnės imigrantų integracijos Lietuvoje.

IX. Išvados ir rekomendacijos

- Daugelis apklaustųjų **imigrantų jaučiasi bent iš dalies integravęsi** į šalies visuomenę. Daugumai respondentų pavyko prisitaikyti prie gyvenimo Lietuvoje, susirasti darbą, mokytis kalbos pagrindus ir užmegzti socialinius ryšius. Vis dėlto nedidelė dalis jaučiasi visiškai pilnaverčiais visuomenės nariais – dažniau kalbama apie **dalinę integraciją**, kai tam tikri aspektai (pvz., kalba ar kultūros supratimas) dar kelia sunkumų. Pozityvus ženklas yra tai, kad patys imigrantai yra labai motyvuoti integruotis ir tapti Lietuvos visuomenės dalimi: didžioji dauguma rodo iniciatyvą mokytis kalbos, dalyvauti programose, siekia įsitvirtinti darbo rinkoje.
- **Lietuvos visuomenės požiūris į atvykėlius** imigrantų vertinamas kritiškai. Tik mažą jų dalis mano, kad Lietuvos visuomenė yra visiškai atvira ir tolerantiška kitų tautų atstovams. Didesnė dalis apklaustųjų linkusi teigti, jog vietos gyventojai iš esmės nėra priešiški, tačiau vis dar egzistuoja nemažai **spragų tolerancijoje**.
Rekomendacija. Imigrantų tyrimas pabrėžia dvikryptės integracijos poreikį. Valstybės politika neturi apsiriboti vien socialinėmis, ekonominėmis ar kultūrinėmis programomis skirtomis imigrantams, tačiau reikia daugiau investuoti į visuomenės sąmoningumą, vykdyti tolerancijos skatinimo kampanijas nacionaliniu ir vietos lygmeniu.
- **Lietuvių kalbos mokymasis** yra vienas svarbiausių iššūkių imigrantams. Dauguma atvykusiųjų supranta, jog norint sėkmingai integruotis būtina išmokti lietuvių kalbą. Vis dėlto imigrantai atskleidžia, kad dabartinė **lietuvių kalbos kursų sistema** ne visiškai atliepia jų poreikius. Ženkli dalis respondentų nurodo, kad jiems sunku rasti prieinamus kalbos kursus ar pamokas: kursų nepakanka, grupės greitai užpildomos, o regionuose pasiūla menka. Net ir radus vietą kursuose, **praktiniai aspektai** dažnai komplikuoja mokymąsi. Daugelis imigrantų dirba visą darbo dieną, tad jiems sudėtinga derinti darbo grafiką su kalbos pamokomis – šios dažnai vyksta darbo metu ar intensyviu dienos metu, nėra vakarinio ar savaitgalio formato.
Rekomendacija: išplėsti lietuvių kalbos mokymo programas tiek kiekybiškai (daugiau kursų vietų, ilgesnė nemokamų pamokų trukmė), tiek geografiškai (neapsiriboti vien didmiesčiais, organizuoti mokymus regionuose, siūlyti nuotolines pamokas). Ne mažiau svarbu ir **lankstumas**: siūlyti vakaro, savaitgalio grupes dirbantiems, galbūt sukurti mobilias mokytojų komandas pabėgėlių centruose, kad žmonės galėtų mokytis ir mažuose miesteliuose.

- **Užimtumas ir darbo rinkos integracija.** Apklaustos rezultatai rodo, daugelis imigrantų sėkmingai įsivertina darbo rinkoje, taigi, Lietuvos ekonomika gerai pasiruošusi integruoti imigrantus. Kita vertus, tyrimas atskleidė, kad nemažai imigrantų **dirba ne pagal savo kvalifikaciją ar patirtį**. Atlygio ir kvalifikacijos neatitikimas yra dažna problema – dalis apklaustų dirbančių imigrantų jaučia, kad jų dabartinis darbas visiškai atitinka jų turimą išsilavinimą ir kompetencijas.
- Šalyje veikia įvairios **integracijos programos** (kalbų kursai, kultūriniai renginiai, mentorystė, NVO iniciatyvos), ir tyrimas rodo, kad daugiau nei pusė imigrantų aktyviai naudojami šiomis galimybėmis. Ypač svarbų vaidmenį atlieka anksčiau minėti **tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrai**, kuriuos lanko ne tik tautinių mažumų bendrijų nariai, bet ir naujieji atvykėliai. Didžioji dalis imigrantų juos vertina teigiamai kaip **integracijos priemonę**. Centruose atvykėliai randa erdvę pabendrauti su tautiečiais, gauti emocinę paramą, mokytis lietuvių kalbos bei kartu puoselėti savo kultūrą. Kitaip tariant, centrai suteikia **bendruomeninį pagrindą**, kuris ypač svarbus pirmaisiais metais naujoje šalyje: žmonės jaučiasi mažiau izoliuoti, gali švęsti savo šventes, palaikyti tapatybę, o sykiu mokosi ir apie gyvenimą Lietuvos visuomenėje.
- Imigrantai ne tik naudojami esamomis centrų paslaugomis, bet ir turi **lūkesčių dėl jų plėtros**. Didžioji dalis apklaustųjų norėtų, kad tautinių mažumų centrai dar aktyviau kurtų tiltus tarp atvykėlių ir vietos visuomenės. Imigrantų nuomone, reikėtų organizuoti daugiau **bendrų renginių su vietiniais gyventojais**. Tokios veiklos padėtų abipusiškai geriau susipažinti ir mažinti atskirtį. Taip pat nemaža dalis imigrantų pageidauja, kad centruose būtų teikiama daugiau **praktinės pagalbos integruojantis į darbo rinką**.

Rekomendacija: **Imigrantai vertina centrų veiklą, bet tikisi platesnio funkcijų spektro:** ne tik puoselėti jų kultūrą, bet ir padėti tapti Lietuvos visuomenės nariais. Tai gali reikšti, jog ateityje centrams verta numatyti papildomas programas, orientuotas į intensyvesnę sąveiką su vietiniais, darbo paieškos klubus, bendras šventes su lietuvių bendruomenėmis ir pan.

- **Ženkli dalis imigrantų** gyvendami Lietuvoje **patiria diskriminaciją**. Apie pusė jų teigia tiesiogiai ar netiesiogiai susidūrę bent su vienu diskriminacijos atveju. **Diskriminacijos pobūdis** labai panašus kaip ir tautinių mažumų (2025 m.) patirtis – vyrauja diskriminacijos atvejai kasdienėje aplinkoje. **Imigrantai dažniau nei tautinių**

mažumų atstovai susiduria su diskriminacija darbo ir instituciniuose kontekstuose. Lietuvos tautinių mažumų atstovai, gerai žinodami vietos kalbą ir kultūrą, tokių atviro nepasitikėjimo atvejų patiria gerokai mažiau.

- Tyrimas atkreipė dėmesį ir į **imigrantų emocinę savijautą**, kadangi integracija – ne tik ekonomika ar kalba, bet ir psichologinė adaptacija. Rezultatai rodo, jog daliai imigrantų kyla **didelis stresas** gyvenant svetimoje aplinkoje. Deja, **psichologinės pagalbos prieinamumas** šiai grupei yra labai ribotas. Tikėtina, kad dėl informacijos trūkumo, net ir jausdami streso simptomus, dalis imigrantų pagalbos neieško.

Rekomendacija: plėsti valstybės remiamas iniciatyvas ar stiprinti jau veikiančias NVO, kurios siūlytų **konsultacijas, savitarpio paramos grupes, mediatorių paslaugas** imigrantams, įveikiant kultūrinius skirtumus šeimoje, darbo aplinkoje. Būtina atsižvelgti ir į kalbos aspektą – bent dalis paslaugų turėtų būti teikiamos imigrantų suprantama kalba arba su vertėjo pagalba.

I. Priedas. Respondentų sociodemografiniai bruožai

Lentelė nr. 1 Respondentų pasiskirstymas pagal tautybę. N=202

		proc.	N
Kokia yra jūsų tautybė?	Ukrainietis (-ė)	30	60
	Kirgizas (-ė)	21	42
	Tadžikas (-ė)	14	29
	Uzbekas (-ė)	5	11
	Totorius (-ė)	5	11
	Rusas (-ė)	2	5
	Baltarusis (-ė)	2	4
	Siras (-ė)	1	3
	Latvis (-ė)	1	3
	Kazachas (-ė)	1	3
	Filipinietis (-ė)	1	3
	Indonezietis (-ė)	1	2
	Perujietis (-ė)	0	1
	Persas (-ė)	0	1
	Marokietis (-ė)	0	1
	Italas (-ė)	0	1
	Indas (-ė)	0	1
	Čečėnas (-ė)	0	1
	Azerbaidžanietis (-ė)	0	1
	Amerikietis (-ė)	0	1
Armėnas (-ė)	0	0	
Nenurodė	9	18	
Iš viso:	100	202	

Lentelė nr. 2 Respondentų pasiskirstymas pagal lytį. N=202

		proc.	N
Lytis	Moteris	51	104
	Vyras	49	98
	Iš viso:	100	202

Lentelė nr. 3 Respondentų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes. N=202

		proc.	N
Amžius	18–25	5	11
	26–35	28	57
	36–45	34	69
	46–55	20	41
	56–65	6	12
	Daugiau negu 65	6	12
	Iš viso:	100	202

Lentelė nr. 4 Respondentų pasiskirstymas miestuose ir regionuose. N=202

		proc.	N
Kokiame mieste gyvenate?	Vilnius	42	85
	Kaunas	35	70
	Visaginas	10	21
	Klaipėda	5	10
	Utena	2	4
	Jonava	2	4
	Šiauliai	1	2
	Plungė	1	2
	Marijampolė	1	2
	Alytus	1	2
	Iš viso:	100	202

Lentelė nr. 5 Respondentų išsilavinimas. N=202

		proc.	N
Koks jūsų išsilavinimas?	Pradinis ar pagrindinis (nebaigtas vidurinis)	0	1
	Vidurinis	14	28
	Profesinis (profesinis, vidurinis su profesine kvalifikacija)	8	17
	Aukštesnysis (technikumas, aukštesnioji mokykla)	11	23
	Aukštasis (kolegija ar universitetas)	66	133
	Iš viso:	100	202

II. Priedas. Tyrimo klausimynas

Tautinių mažumų departamentas vykdo užsieniečių atvykusių į Lietuvą iš užsienio apklausą. Labai prašome skirti 10-12 minučių ir atsakyti į anketos klausimus. Jokie asmeniniai duomenys nėra renkami, bus analizuojami tik apibendrinti atsakymai. Iš anksto dėkojame už pagalbą.

1. Kokia yra jūsų tautybė?

Rusas (-ė)
Lenkas (-ė)
Baltarusis (-ė)
Ukrainietis (-ė)
Romas (-ė)
Kita (įrašyti):

2. Jūsų lytis

Moteris
Vyras
Nenoriu nurodyti

3. Kiek jums metų?

18–25
26–35
36–45
46–55
56–65
Daugiau negu 65

4. Kokiame mieste gyvenate?

Vilniuje
Kaune
Klaipėdoje
Visagine
Kita (įrašykite)

5. Koks jūsų išsimokslinimas?

Pradinis ar pagrindinis (nebaigtas vidurinis)
Vidurinis
Profesinis (profesinė mokykla, vidurinis su profesine kvalifikacija)
Aukštesnysis (technikumas, aukštesnioji mokykla)
Aukštasis (kolegija ar universitetas)

6. Kiek laiko gyvenate Lietuvoje?

Trumpiau nei 6 mėnesius
6-12 mėnesių
1-3 metai
Ilgiau nei 3 metus

7. Ar mokotės / mokėtės lietuvių kalbos?

Taip, mokiausi (ar mokausi dabar)
Nesimokiau, bet ketinu mokytis
Nesimokiau ir neketinu mokytis

8. Ar kalbos mokymas Lietuvoje yra lengvai prieinamas?

Taip, buvo prieinamas
Taip, bet prieinamumas galėtų būti geresnis
Kalbos mokymasis yra sunkiai prieinamas
Nežinau

9. Ar jaučiatės integruotas (-a) į Lietuvos visuomenę?

Taip, visiškai
Taip, bet vis dar jaučiu atskirtį
Ne, dažnai jaučiuosi svetimas (-ė)
Ne, nesijaučiu priklausantis (-i) Lietuvos kultūrai

10. Ar manote, kad Lietuvos bendruomenė priima kitų šalių kultūras?

Taip, visiškai priima
Taip, bet dar yra daug vietos tobulėjimui
Ne, bendruomenė nėra labai tolerantiška
Neturiu nuomonės

11. Ar Jums pavyko rasti darbą Lietuvoje?

Taip
Ne, bet ieškau
Ne, ir nesu tikras (-a), ar galėsiu rasti
Neieškau darbo

12. Ar jūs gaunate atlyginimą, kuris atitinka jūsų kvalifikaciją ir darbo patirtį?

Taip, atitinka
Ne, gaunu mažesnę atlyginimą nei tikėjausi
Ne, mano darbas neatitinka mano turimos kvalifikacijos

13. Ar jūsų vaikai lanko mokyklą Lietuvoje?

Neturiu mokyklinio amžiaus vaikų ar jų nėra Lietuvoje
Taip
Ne, nes vaikai dar per maži
Ne, nes nenoriu, kad lankytų lietuvišką mokyklą

14. Kaip vertinate jūsų vaikų integraciją į Lietuvos švietimo sistemą?

Galimi keli atsakymo variantai

Jie gerai integruojasi
Jie susiduria su sunkumais dėl kalbos barjero
Jie turi socialinių ir kultūrinių integracijos problemų

15. Ar patyrėte emocinį stresą dėl gyvenimo Lietuvoje (pavyzdžiui, dėl prisitaikymo, kalbos barjerų ar socialinės izoliacijos)?

Taip, labai
Taip, šiek tiek
Ne, nepatyrėte streso

16. Ar buvo lengva rasti pagalbą, jei reikėjo psichologinės ar emocinės pagalbos?

Taip, buvo lengva
Ne, buvo sunku
Nesinaudojau pagalba

17. Ar per paskutinius metus Lietuvoje jums teko susidurti su diskriminacijos atvejais ar išpuoliais tautiniu pagrindu?

Taip, teko susidurti asmeniškai
Taip, teko mano draugams ar artimiesiems
Neteko / neatsimenu

18. Jei susidūrėte su diskriminacijos atvejais, kokiose situacijose jums ar jūsų artimiesiems teko patirti diskriminacijos atvejų?

Pažymėkite visas situacijas:

Neteko susidurti su diskriminacijos atvejais
Diskriminacija ar įžeidimai ugdymo institucijose (mokyklose, darželiuose)
Diskriminacija ar įžeidimai aukštojo mokslo institucijose
Diskriminacija ar įžeidimai darbo vietoje
Diskriminacija ar įžeidimai sprendžiant klausimus valdžios institucijose
Diskriminacija ar įžeidimai kasdieninėse situacijose (viešose vietose, transporte ir panašiai)

19. Kokių priemonių, jūsų nuomone, Lietuva turėtų imtis, kad pagerintų imigrantų integraciją?

Galimi keli atsakymo variantai

Daugiau kalbos kursų ir mokymo galimybių
Lengvesnės teisinių procedūrų ir dokumentų tvarkymo sistemos
Daugiau darbo galimybių ir pagalbos darbo paieškose
Tolerancijos ir multikultūrinės švietimo programos
Kita: (įrašykite)

20. Kokią naudą jums suteikia dalyvavimas tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veikloje?

Galimybę bendrauti su kitais savo tautiečiais
Daugiau žinių apie savo kultūrą ir tradicijas
Galimybę mokytis lietuvių kalbos
Skatina integraciją į Lietuvos visuomenę
Kita: (įrašykite)

21. Ar manote, kad tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrai padeda imigrantams geriau integruotis į Lietuvos visuomenę?

Taip, labai padeda
Taip, šiek tiek padeda
Ne, nesuteikia daug naudos
Neturiu nuomonės

22. Kokios formos paramą ar iniciatyvas laikote svarbiausiomis tautinių mažumų gerovei?

Pažymėkite visas tinkamas:

Kalbų mokymosi programos
Socialinė parama diskriminacijos aukoms
Finansinė parama kultūriniais renginiams
Infrastruktūros plėtra (pvz., bendruomenių centrai)
Informacinės kampanijos apie tautines mažumas

23. Kaip manote, kokį vaidmenį turėtų atlikti Lietuvos tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrai, kad padėtų naujiems imigrantams prisitaikyti prie vietinės kultūros?

Pažymėkite visas tinkamas:

Turi organizuoti bendrus renginius, kuriuose susitiktų imigrantai ir vietiniai gyventojai
Turi teikti praktinę pagalbą integruojantis į darbo rinką
Turi daugiau dėmesio skirti edukacijai apie Lietuvos kultūrą ir kalbą
Turi skatinti pagarbą ir toleranciją įvairioms kultūroms
Kita: (įrašykite)

Dėkojame už atsakymams skirtą laiką! Jūsų nuomonė yra labai svarbi.